

Sygn. akt III UK 188/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 marca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie J.W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. o prawo do emerytury – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 15 listopada 2013 r., oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 18 lipca 2012 r., którą organ rentowy odmówił J. W. prawa do emerytury.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, które – w ocenie autora skargi – dotyczy następującej kwestii: „czy w sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego zostało udowodnione, że przez określony okres ubezpieczony zajmował stanowisko pracy, które już po tym okresie, na mocy właściwych przepisów prawa zakwalifikowane zostało jako praca w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zasadnym jest pomijanie przedmiotowego okresu pracy przy ustalaniu uprawnień emerytalnych z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, tylko dlatego, że w danym czasie nie było objęte katalogiem ustawowym?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego

przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi – chociaż w uzasadnieniu wniosku powołał się na przepis art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – to nie przedstawił istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu powołanego przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim przedstawiona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania – zacytowana wyżej kwestia – nie jest powiązana z żadnym przepisem prawa. Autor rozpatrywanej skargi ogranicza się tylko – w uzasadnieniu wniosku – do ogólnikowego pytania bez powiązania przedstawionej kwestii z przepisem (przepisami) prawa ubezpieczeń społecznych określającym prawo do spornego w sprawie świadczenia emerytalnego. Poza tylko swoistą „sygnalizacją” przedstawionej kwestii, autor skargi nie przedstawia odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Niezależnie od powyżej wskazanej wadliwości uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podnieść, że kwestia charakteru pracy instruktorów praktycznej nauki zawodu wykonywanej przed 31 sierpnia 1988 r. w kontekście uznania jej za pracę w szczególnym charakterze uprawniającą do emerytury nauczycielskiej została już wyjaśniona w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 14 stycznia 2014 r., II UK 209/13, Lex nr 1421811, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że w odniesieniu do instruktorów praktycznej nauki zawodu okresy ich pracy przed dniem 31 sierpnia 1988 r. nie były okresami pracy w szczególnym charakterze uprawniającymi do emerytury nauczycielskiej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 września 2000 r., II UKN 729/99, OSNAPiUS 2002 nr 10, poz. 244 i z dnia 10 stycznia 2006 r., I UK 129/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 36).

Na marginesie należy zauważyć, że praca w szczególnym charakterze (nauczycielska), nie mogła być doliczana do okresu pracy w warunkach szczególnych, inne były bowiem przesłanki (warunki) dla przyznania takich świadczeń. W uchwale z dnia 29 września 2005 r., II UZP 10/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 21, Sąd Najwyższy stwierdził, że przy ustalaniu okresów zatrudnienia warunkujących nabycie prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym nie jest możliwe zaliczenie okresu pracy w szczególnym charakterze nauczyciela do okresów pracy w szczególnych warunkach (§ 15 i § 4 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[l.n]